

So šolske politike, ki postavljajo v središče spolno usmerjenost in identiteto, povezane z manj medvrstniškega nasilja? Vidiki učiteljev¹

Abstract

Are School Policies That Are Focused on Sexual Orientation and Gender Identity Associated with Less Bullying? Teachers' Perspectives

Bullying is common in U.S. schools and is linked to emotional, behavioral, and academic risk for school-aged students. School policies and practices focused on sexual orientation and gender identity (SOGI) have been designed to reduce bullying and show promising results. Most studies focusing on this subject matter have drawn from students' reports. In this study, however, the authors examined teachers' reports of bullying problems in their schools along with their assessments of school safety, combined with principals' reports of SOGI-focused policies and practices. Merging two independent sources of data from over 3,000 teachers (California School Climate Survey) and nearly 100 school principals (School Health Profiles) at the school level, the authors utilized multi-level models to understand bullying problems in schools. The results show that SOGI-focused policies reported by principals do not have a strong independent association with teachers' reports of bullying problems in their schools. However, in schools with more SOGI-focused policies, the association between teachers' assessments of school safety and bullying problems is stronger. Recent developments in education law and policy in the United States and their relevance for student well-being are discussed as well.

Keywords: bullying, SOGI-focused policies, teachers' reports, principals' reports

Povzetek

Medvrstniško nasilje je na ameriških šolah pogosto in je povezano s čustvenim, vedenjskim in akademskim tveganjem za učence. Šolske politike in prakse, ki postavljajo v središče spolno usmerjenost in identiteto (SOGI), so oblikovane tako, da zmanjšujejo medvrstniško nasilje, in kažejo obetavne rezultate. Večina študij o medvrstniškemu nasilju je črpala iz prijav učencev, mi pa smo pregledali poročila učiteljev skupaj z njihovimi ocenami varnosti na šoli in poročila ravnateljev o politikah in praksah, usmerjenih v SOGI. Pri združevanju dveh neodvisnih virov podatkov več kot tri tisoč učiteljev (*California School Climate Survey*) in skoraj sto šolskih ravnateljev (*School Health Profiles*) smo uporabili večstopenjske modele za razumevanje problemov medvrstniškega nasilja na šolah. Naši rezultati kažejo, da poročanje ravnateljev o politikah, usmerjenih v SOGI, nima močne neodvisne zveze s poročili učiteljev o težavah z medvrstniškim nasiljem na njihovih šolah. Vendar pa na šolah, kjer izvajajo več politik, usmerjenih v SOGI, ocene učiteljev o varnosti na šoli in prepoznana stopnja medvrstniškega nasilja sovpadajo močneje. Razpravljamo tudi o nedavnih zakonodajnih spremembah in politiki izobraževanja v ZDA ter o njihovem pomenu za dobro počutje učencev.

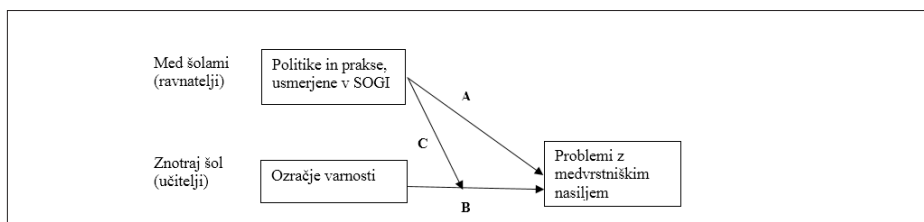
Ključne besede: medvrstniško nasilje, politike, usmerjene v SOGI, poročila učiteljev, poročila ravnateljev

¹ Prispevek je prevod rokopisa, ki so ga avtorji 30. junija 2016 objavili v bazi PMC, ki sledi politiki prostega dostopa.

Medvrstniškemu nasilju v šolah je bilo v zadnjih letih namenjene precej javne pozornosti. Vse bolj nas skrbi, da so izkušnje s takšnim nasiljem povezane s čustvenim, vedenjskim in akademskim tveganjem za šolsko mladino (Hong in Espelage, 2012), čedalje več pa je tudi zanimanja za šolske politike in prakse, ki bi ga lahko zmanjšale (Hatzenbeuhler in Keyes, 2013; Russell in dr., 2010); tako so se v zadnjih desetletjih uveljavile prakse, ki v središče postavljajo spolno usmerjenost in identiteto (SOGI), kot odgovor na dobro dokumentiran problem medvrstniškega nasilja in premajhne varnosti za lezbične, gejevske, biseksualne, transseksualne, kvir učence ter učence, ki so v procesu odkrivanja svoje spolne usmerjenosti (v nadaljevanju LGBTQ-učenci) (Collier in dr., 2013; Russell in dr., 2010). Raziskave so pokazale, katere politike, usmerjene v SOGI, so povezane z nižjimi stopnjami medvrstniškega nasilja (npr. Kosciw in dr., 2014; O'Shaughnessy in dr., 2004; Russell in dr., 2010). Takšne politike in prakse vključujejo politike nediskriminacije in boja proti nasilju; razpoložljivost zdravstvenih, psiholoških in socialnih storitev, namenjenih obravnavi specifičnih potreb LGBTQ-učencev; strokovni razvoj učiteljev za obravnavanje vprašanj SOGI in obstoj varnih prostorov in šolskih klubov, kot so zveze gejev in heteroseksualcev (GSA; za pregled raziskav o politikah in praksah, usmerjenih v SOGI, glej Russell in dr., 2010).

Poleg politik in praks, usmerjenih v SOGI, je pomemben dejavnik v zvezi z medvrstniškim nasiljem tudi vzdušje varnosti na šolah. V številnih študijah je dokumentirana močna povezava med občutkom učencev, da niso varni, in njihovimi izkušnjami z nasiljem na šoli (Berkowitz in Benbenishty, 2012; Glew in dr., 2007; Srabstein in Piazza, 2008), obstajajo pa tudi dokazi, da je manj nasilja v šolah, za katere je značilno varno šolsko okolje (Espelage, Low in Jimerson, 2014; Hong in Espelage, 2012). Kot prikazuje konceptualni model na sliki 1, sta tako prisotnost politik in praks, namenjenih zmanjševanju medvrstniškega nasilja (pot A), kot ozračje varnosti v šolah (pot B) povezana z nižjo stopnjo nasilja ali manjšimi težavami z njim v šolah. Ker so politike in prakse, usmerjene v SOGI, namenjene ustvarjanju širšega konteksta za pozitivne šolske razmere in manj medvrstniškega nasilja, je povezava med varnostjo na šoli in nasiljem lahko močnejša, če takšnih politik in praks ni na voljo (ponazorjena z moderacijsko potjo, C).

V tej študiji smo uporabili večstopenjske modele, da bi proučili, kako medvrstniško nasilje na šolah dojemajo učitelji, pri čemer smo upoštevali njihova poročila o splošnem varnostnem ozračju na šolah ter razlike med šolami v politikah in

Slika 1: Konceptualni model, ki ponazarja moderacijo varnosti šol s politikami in praksami, usmerjenimi v SOGI

praksah, usmerjenih v SOGI, o katerih so poročali ravnatelji šol. Ta pristop je poseben iz več razlogov. Prvič, večina raziskav o medvrstniškem nasilju, šolski varnosti in politikah in praksah, usmerjenih v SOGI, se opira na podatke, ki jih je pridobila od učencev. Pri relativno malo raziskavah so bila uporabljena administrativna poročila o šolskih politikah ali pa upoštevani pogledi učiteljev glede nasilja na šolah (Espelage in dr., 2014; Yoon in Bauman, 2014). Vloga učiteljev zaradi njihovega položaja v šolah presega poučevanje in učitelji so v središču vsakdanje interakcije med učenci. So v edinstvenem in tipično spregledanem položaju, da podajo stališče glede medvrstniškega nasilja v šolah, ki upošteva njihovo razumevanje ozračja varnosti in izkušenj učencev (Troop-Gordon in Ladd, 2015). Drugič, pomembna ugotovitev, ki temelji na študijah o medvrstniškem nasilju in varnosti v šolah, je, da niso vse šole enake: stopnje nasilja in varnosti se po šolah močno razlikujejo (Russell in McGuire, 2008; Toomey, McGuire, in Russell, 2012). Te razlike so deloma posledica izobraževalnih politik in praks, namenjenih ustvarjanju varnega in podpornega ozračja na šoli (Russell in McGuire, 2008; Toomey in dr., 2012), pa vendar se z njimi ne ukvarja prav veliko študij.

V naslednjih poglavjih bomo najprej proučili to, kar poznamo pod imenom politike in prakse, usmerjene v SOGI. Nato bomo razmišljali o predhodnih raziskavah o medvrstniškem nasilju in varnosti na šolah; v to bomo vključili tudi pregled skopega obstoječega raziskovalnega dela, ki se izrecno osredinja na učitelje in drugo šolsko osebje ter na njihovo vlogo pri ustvarjanju varnih šol in zmanjševanju nasilja. Predstavili bomo analizo, za potrebe katere smo združili dve neodvisni kalifornijski podatkovni bazi s podatki iz celotne zvezne države – prva se osredinja na ravnatelje, druga na učitelje. Ti podatki so nam omogočili statistično modeliranje opažanj učiteljev o šolskem ozračju v zvezi z medvrstniškim nasiljem, upoštevajoč njihove vidike varnosti, pa tudi razlike med šolami v politikah in praksah, usmerjenih v SOGI, o katerih poročajo ravnatelji.

Politike in prakse, usmerjene v SOGI

Pokazalo se je, da več politik in praks, usmerjenih v SOGI, povečuje varnost v šolah in zmanjšuje medvrstniško nasilje. Nekatere relevantne študije so izvedli na vzorcih LGBT-učencev, druge pa so učinkovitost tovrstnih politik in praks pokazale na vzorcih splošne populacije učencev.

Prvič, na najosnovnejši ravni so našteje politike, ki prepovedujejo diskriminacijo in nasilje na podlagi spolne usmerjenosti in identitete ali izražanja, povezali s številnimi pozitivnimi rezultati za učence. Učenci v šolah z omenjenimi politikami poročajo o močnejši vezi s šolo, večji varnosti in manjši stopnji nasilja in nadlegovanja (O'Shaughnessy in dr., 2004; Kosciw in dr., 2014), mladi iz skupine LGBTQ pa o manj poskusih samomora (Goodenow, Szalacha in Westheimer, 2006; Hatzenbuehler in Keyes, 2013). Take politike, usmerjene v SOGI, ustvarjajo

politični kontekst za druge prakse, ki v šolah povečujejo varnost in zmanjšujejo nasilje (Black, Fedewa in Gonzales, 2012; Russell in McGuire, 2008).

Drugič, z naštetimi politikami kot temeljem postane razpoložljivost informacij, virov in učnih načrtov, usmerjenih v SOGI, še eno področje šolske politike in prakse, povezane s pozitivnim šolskim ozračjem (Lipkin, 1999). Študija, v katero je bilo zajetih več kot 6000 študentov na 17 šolah v Kaliforniji, je pokazala, da so učenci, ki so vedeli, kje naj iščejo »informacije in podporo o vprašanih spolne usmerjenosti, spolne identitete ali LGBT«, poročali o manj zmerjanja, povezanega z LGBT; delež učencev, ki so poročali, da vedo, kje naj iščejo informacije in podporo, je povezan tudi s stopnjami prijavljenega zmerjanja v zvezi z LGBT-tematiko v šolah (Russell in McGuire, 2008). LGBTQ-učenci, sodelujoči v neki študiji na državni ravni, ki so poročali, da so o vprašanih LGBTQ izvedeli v šoli, so poročali tudi o manjši prisotnosti homofobnih zmerljivk, nižji stopnji homofobne viktimizacije, o močnejšem občutku varnosti in več podpornih pogovorih z učitelji (Kosciw in dr., 2014).

Vseeno pa večina javnih šol v ZDA nima institucionaliziranih politik in programov za odpravljanje težav z medvrstniškim nasiljem, naperjenim proti LGBTQ-učencem, niti za spodbujanje varnosti v šolah za mlade iz skupine LGBTQ (Rienzo in dr., 2006). Večina LGBTQ-učencev (89,9 %) je v nacionalni študiji na primer poročala, da v šoli nimajo dostopa do izčrpnih virov, povezanih s spolno usmerjenostjo in identiteto (Kosciw in dr., 2014). Poleg tega se glede na podatke iz celotne države, pridobljene od ravnateljev v anketah *School Health Profile* (Brenner in dr., 2013), navzočnost politik in praks, usmerjenih v SOGI, po zveznih državah ZDA močno razlikuje. Delež šol, ki omogočajo dostop izvajalcem, ki imajo izkušnje pri izvajanju socialnih in psiholoških storitev za LGBTQ-mladino, je od 29- do 63-odstoten, delež šol, ki ponujajo gradiva o HIV, spolno prenosljivih boleznih in preprečevanju nosečnosti, ki se nanašajo na LGBT-mladino, pa je od 8- do 44-odstoten (Brenner in dr., 2013). Te študije dokumentirajo, da se dostop do virov in podpore v zvezi z LGBTQ-mladino in temami po šolah in zveznih državah močno razlikuje, je pa pomemben za ustvarjanje ozračja varnosti na šolah in za preprečevanje medvrstniškega nasilja.

Tretjič, ugotovili so, da je pomembna strategija za spodbujanje varnosti na šolah in zmanjševanje medvrstniškega nasilja tudi usposabljanje učiteljev o vprašanih SOGI (Sawyer in dr., 2006), in številne šole učiteljem in zaposlenim ponujajo priložnosti za poklicni razvoj na področju SOGI (npr. Brenner in dr., 2013). Takšno usposabljanje je potrebno, ker je šolsko osebje poročalo o nelagodju pri obravnavi vprašanj SOGI v razredu, nekateri pa poročajo celo o prepričanju, da žrtve same povzročijo ali razpihujejo nadlegovanje (Human Rights Watch, 2001). Študija, ki so jo izvedli po vsej državi Massachusetts, je pokazala, da so učenci poročali o varnejšem ozračju na šolah, kjer so se učitelji usposabljali na področju preprečevanja nasilja in samomora pri LGBTQ-mladini (Szalacha, 2003). Pomembno je, da študije o posredovanju pri medvrstniškem nasilju kažejo, da učitelji s posredovanjem dajejo vzor učencem in poglobijo njihovo samozavest, ki jo potrebujejo, ko govo-

rijo o nasilju (Hirschstein in dr., 2007), ter zmanjšajo negativne učinke sovražno naravnane šole (Greytak, Kosciw in Boesen, 2013; Russell, Seif in Truong, 2001). Nedavna raziskava na vzorcu LGBTQ-srednješolcev (Kosciw in dr., 2014) je pokazala, da so učenci, ki s^o poročali o večjem številu razumevajočih šolskih uslužbencev, poročali tudi o tem, da se v šoli počutijo varnejše, da manj pogosto izostajajo, imajo močnejši občutek povezanosti s šolo in višje povprečje ocen.

Končno je z varnostjo na šoli in manj pogostim ustrahovanjem tako LGBTQ kot heteroseksualnih učencev povezana tudi dostopnost varnih prostorov, vključno s klubi učencev. Učenci v šolah z GSA poročajo o manj homofobnih pripombah, redkejšem ustrahovanju in nadlegovanju na podlagi spolne usmerjenosti ali identitete, manj verjetno bodo izostali iz šole zaradi občutka nevarnosti, in bolj verjetno je, da bodo čutili pripadnost svoji šoli (npr. Toomey in Russell, 2013; Kosciw in dr., 2014). V študiji, ki so jo izvedli po vsej zvezni državi Massachusetts, je Laura Szalacha (2003) odkrila, da je navzočnost GSA (ne nujno članstvo ali sodelovanje v njem) statistično močan dejavnik predvidevanja pri zaznavi varnosti za LGBTQ, pa tudi heteroseksualne učence. Druga študija je dokumentirala, da navzočnost GSA zmanjšuje spolne predsodke med heteroseksualnimi učenci (Horn in Szalacha, 2009). Poleg tega so v več študijah ugotovili povezavo med navzočnostjo GSA in redkejšo pojavnostjo vedenja, ki ogroža zdravje, kot so kajenje, pitje ali tvegano spolno vedenje (npr. Poteat in dr., 2013), ter med navzočnostjo GSA in manjšo možnostjo za razvoj duševnih težav (npr. depresije; Toomey in dr., 2011).

Če povzamemo, se je izkazalo, da so številne politike in prakse, usmerjene v SOGI, povezane z varnostjo in dobrim počutjem učencev ter redkejšim medvrstniškim nasiljem. Večina študij je sicer te politike in prakse obravnavala ločeno. Le nekaj študij obravnava več šolskih politik in praks, usmerjenih v SOGI (za te izjeme glej Kosciw in dr., 2014; O'Shaughnessy in dr., 2004; Szalacha, 2003).

Varnost v šolah: pogledi učiteljev

V zadnjih letih se osredinjenost na posameznega učenca vedno pogosteje zamenjuje s proučevanjem ozračja v šolah kot ključnega dejavnika za razumevanje varnosti in dobrega počutja učencev (Horn, Kosciw in Russell, 2009; Szalacha, 2003). Pri proučevanju vrstniških skupin v šolah je na primer Paul Poteat (2008) ugotovil, da je za mlade, ki so del homofobnih vrstniških skupin, bolj verjetno, da se bodo na osebno viktimizacijo odzvali agresivno (tako da bodo vrstniku nadeli homofobni vzdevek), medtem ko je pri mladih, ki so del manj homofobne vrstniške skupine, ta verjetnost manjša. Druge študije so dokumentirale razlike med šolami glede na izkušnje mladih z varnostjo na šoli. Podatki iz neke študije na državni ravni so pokazali, da je med šolami velik delež statistične variabilnosti v zaznavanju varnosti v šolah (intraklasna korelacija 8-odstotna; Russell in McGuire, 2008). V velikem vzorcu kalifornijskih srednješolcev je med šolami obstajala več

kot 10-odstotna varianca pri zaznavanju varnosti za LGBTQ-učence (Russell in McGuire, 2008) ter 13–18-odstotna varianca pri zaznavanju varnosti za učence, ki se ne identificirajo z enim samim spolom (Toomey in dr., 2012). Primerjava s študijami variabilnosti o zdravju in vedenju adolescentov na ravni šol (npr. Anderman, 2002; Murray in Blitstein, 2003) kaže, da je variabilnost pri zaznavanju varnosti opazna in nezanemarljiva.

Osredinjanje na razlike med šolami daje poudarek pomembnosti proučevanja učiteljskih pogledov na šolsko vzdušje in medvrstniško nasilje, pa tudi na administrativne informacije o šolskih politikah in praksah. Učitelji v primerjavi z učenci na splošno podcenjujejo medvrstniško nasilje v šolah (npr. Bradshaw, Sawyer in O'Brennan, 2007); kljub temu pa podatki kažejo, da učitelji in učenci stopnjo medvrstniškega nasilja in vzdušje na šoli ocenjujejo zelo podobno. Ena nedavnih študij (Espelage, Polanin in Low, 2014) je z uporabo večstopenjskega modela z več informanti odkrila, da se zaznava šolskega okolja s strani učiteljev, drugih zaposlenih in učencev prekrivajo: v šolah, kjer so učitelji zaznali problem agresivnosti, so učenci poročali o pogostejšem ustrahovanju, viktimizaciji in agresivnosti. Druge raziskave so proučile učiteljsko zaznavanje delovanja šolske uprave in ugotovile, da lahko učitelji, ki verjamejo, da so politike učinkovito artikulirane in se izvajajo, tudi zaznavajo ali opažajo, da je stopnja medvrstniškega nasilja na njihovih šolah nižja. Pri eni teh študij so na primer ugotovili, da je zaznava učiteljev, da je uprava zavezana k preprečevanju nasilja, dejansko povezana z redkejšim nasiljem na šolah (npr. Low in Van Ryzin, 2014).

Učitelji igrajo pomembno vlogo pri spodbujanju varnosti in zmanjševanju nasilja na šolah. Študije kažejo, da je nasilje redkejše oziroma da se sčasoma zmanjša v osnovnih šolah, v katerih učenci zaznavajo večjo podporo učiteljev (Gage, Prykanowski in Larson, 2014), ali pa so nasilje prej pripravljeni prijaviti učiteljem (Cortes in Kochenderfer-Ladd, 2014). Podobni so bili rezultati med srednješolci (Turner in dr., 2014). Na vlogo učiteljev pri dejavnem zmanjševanju medvrstniškega nasilja vpliva tako njihovo dožemanje problema nasilja na svojih šolah (npr. Holt in Keyes, 2004) kot njihovo dožemanje splošnega ozračja na šoli. Nedavna študija (Oldenburg in dr. 2014) je na primer pokazala, da so višje stopnje viktimizacije v učilnicah povezane z večjo nagnjenostjo učiteljev, da vzrok nasilja pripišejo dejavnikom, na katere ne morejo vplivati, in se zato počutijo manj samozavestne glede svojih sposobnosti poseganja v nasilne situacije. Dorothy Espelage, Sabina Low in Shane Jimerson (2014) so poročali, da je zavezanost uslužbencev in učiteljev preprečevanju medvrstniškega nasilja povezana z manj pogostim ustrahovanjem, pretepanjem in viktimizacijo med vrstniki. Lowova in Mark Ryzin (2014) sta tudi opravila enoletno študijo o tem, kako vzdušje na šoli pomaga pri preprečevanju nasilja, in odkrila, da se nasilje zmanjša na šolah, na katerih so uslužbenci in učitelji jasno zavezani njegovemu preprečevanju in na katerih zaznavajo pozitivnejše psihosocialno vzdušje. Čeprav učitelji na splošno morda zaznavajo manj medvrstniškega nasilja kot učenci, pa obstajajo dokazi, da so njihovi pogledi na

nasilje zanesljivi in povezani z zaznavanjem upravljanja šole in vzdušja na šoli.

Končno so tu še druge značilnosti učiteljev (Hold in Keyes, 2004) in šol (Kasen in dr., 2004), ki lahko vplivajo na težave z nasiljem ali poglede učiteljev nanj. Programi, usmerjeni neposredno v preprečevanje nasilja, so na splošno učinkoviti pri njegovem zmanjševanju (Ttofi in Farrington, 2010). Prav tako so za nasilje, ki je lahko pogostejše na šolah z večjim deležem posameznikov iz prikrajšanih skupnosti in s splošno slabšim učnim uspehom, bolj dojemljivi učitelji z več izkušnjami in iz rasnih/etničnih manjšin (Gregory in dr., 2010).

Pričujoča študija

V pričujoči študiji smo proučili razlike med šolami glede politik in praks, usmerjenih v SOGI, kot jih zaznavajo učiteljev v zvezi z medvrstniškim nasiljem na šoli. Vključili smo zaznave učiteljev o varnosti na šoli in proučili, ali je pomanjkanje varnosti povezano z več nasilja, če šola ne sledi politikam in praksam, usmerjenim v SOGI. Postavili smo tri hipoteze:

- H_1 : Več politik in praks, usmerjenih v SOGI, bo povezanih z manj težavami z ustrahovanjem, o katerih poročajo učitelji po različnih šolah (slika 1, pot A).
- H_2 : Poročila učiteljev o varnosti na šolah bodo negativno povezana s poročili o težavah z ustrahovanjem (pot B).
- H_3 : Povezava med varnostjo na šoli in ustrahovanjem bo tesnejša, če politike in prakse, usmerjene v SOGI, niso na voljo (pot C).

Metode

Vzorec

Združili smo dve neodvisni anketi s prekrivajočimi se vzorci; ena temelji na poročilih šolskih ravnateljev, druga na poročilih učiteljev. Podatki na ravni šol temeljijo na poročilih kalifornijskih ravnateljev iz *School Health Profile* (SHP) iz leta 2010, ki ga je razvil Center za nadzor in preprečevanje bolezni (*Center for Disease Control and Prevention*) in ga na dve leti izvajajo na javnih šolah po vsej ZDA (Brener in dr., 2013). Podatki na ravni učiteljev so prišli iz ankete *California School Climate Survey* (CSCS), zbrali pa so jih pozneje kot podatke iz SHP, tj. v letih 2011 in 2013. CSCS izvajajo na vseh šolah v Kaliforniji najmanj na dve leti, je pa sodelovanje učiteljev prostovoljno ter poteka v navezavi z anketo *California Healthy Kids Survey* (CHKS) in v skladu z zakonom *No Child Left Behind*. Tema anketama smo pridružili še tretji vir podatkov: administrativne podatke o šolskih akademskih in demografskih značilnostih, ki so javno dostopni na Kalifornijskem ministrstvu za izobraževanje (CDE).

Mere

- *Težave z medvrstniškim nasiljem:* Zaznavanje medvrstniškega nasilja pri učiteljih ocenjujemo z odgovori na vprašanje v CSCS: »Kako velik problem je na tej šoli nadlegovanje ali ustrahovanje med učenci?« To izmerimo na lestvici od 0 (nepomemben problem) do 3 (resen problem).
- *Politike, usmerjene v SOGI.* O navzočnosti ali odsotnosti politik, usmerjenih v SOGI, so poročali v SHP. Ravnatelji so poročali o petih politikah, usmerjenih v SOGI (1 = politika je navzoča, 0 = politika ni navzoča) z odgovori na vprašanja: 1. »Ali vaša šola prepoveduje nadlegovanje na podlagi zaznane ali dejanske spolne usmerjenosti in identitete?«; 2. »Ali vaša šola spodbuja osebe, da se udeleži strokovnega razvoja na temo varnih in podpornih šolskih okoljih?«; 3. »Ali ima vaša šola varne prostore za mlade iz populacije LGBTQ?«; 4. »Ali vaša šola olajšuje dostop do zunajšolskih ponudnikov, ki imajo izkušnje pri zagotavljanju zdravstvenih storitev, vključno s testiranjem in svetovanjem o virusu HIV/spolno prenosljivih boleznih, za LGBTQ-mladino?« oziroma »Ali vaša šola olajšuje dostop do zunajšolskih ponudnikov, ki imajo izkušnje pri zagotavljanju socialnih in psiholoških storitev za LGBTQ-mladino?« (1 = pritrdilen odgovor na obe); in 5. »Ali ima vaša šola združenja učencev, ki bi se ukvarjala z ustvarjanjem varnega šolskega okolja za vse mlade, ne glede na spolno usmerjenost in identiteto?«. Indeks smo oblikovali tako, da smo upoštevali skupno vrednost teh vprašanj (0 = nobenih politik, usmerjenih v SOGI; 5 = vseh 5 politik; $M = 3,59$). Opisna statistika je razvidna v spodnji tabeli, v kateri se k nanaša na število šol, n na skupno število učiteljev na teh šolah, na katerih je navzoča vsaka od politik; ns za posamezne vrednosti temeljijo na podatkih pred imputacijo, zato se vzorci razlikujejo po velikosti.

Tabela 1: Pogostnost in delež politik, usmerjenih v SOGI, po šolah, ter učitelji na teh šolah

	Šole		Učitelji	
	%	k	%	n
Politike, usmerjene v SOGI (povzetek)	—	96	—	3404
Prepoved nadlegovanja LGBTQ-posameznikov	95,83	92	97,09	3404
Skrb za poklicni razvoj populacije LGBTQ	67,02	63	71,76	3201
Varen prostor za populacijo LGBTQ	67,00	57	69,28	3311
Zdravstvene storitve za LGBTQ	64,89	61	73,00	3307
Združenja učencev SOGI	42,71	41	52,79	3404
Program proti medvrstniškemu nasilju	70,83	68	72,08	3404

- *Varnost na šolah.* Indeks varnosti na šolah smo izdelali iz odgovorov učiteljev na sedem vprašanj iz CSCS ($\alpha = 0,87$): 1. »Šola je varno mesto za učence.« (0 = močno se strinjam, 3 = močno se ne strinjam); 2. »Šola je varno mesto za osebje.« (0 = močno se strinjam, 3 = močno se ne strinjam); 3. »Kolikšen problem te šole je pretepanje med učenci?« (0 = neznatni problem, 3 = pomemben problem); 4. »Kolikšen problem so na tej šoli dejavnosti, povezane s tolpami?« (0 = neznatni problem, 3 = pomemben problem); 5. »Kolikšen problem je na tej šoli posedovanje orožja (0 = neznatni problem, 3 = pomemben problem); 6. »Kolikšen problem je na tej šoli vandalizem?« (0 = neznatni problem, 3 = pomemben problem); in 7. »Kolikšen problem so na tej šoli kraje?« (0 = neznatni problem, 3 = pomemben problem). Srednjo vrednost smo izračunali iz standardizirane z-vrednosti za vsako od vprašanj, lestvica pa je bila kodirana nasprotno (nižje ocene odražajo nižje ocene varnosti).
- *Lastnosti učiteljev in šol.* Na ravni učiteljev vključujemo podatke iz CSCS o rasni/etnični pripadnosti učiteljev (1 = belci, 2 = nebelci) in število let dela na določeni šoli (0 = manj kot 1 leto, 1 = 1 do 2 leti, 2 = 3 do 5 let, 3 = 6 do 10 let, 4 = več kot 10 let). Na ravni šol uporabljamo podatke, dostopne na CDE, vključno z deležem učencev, upravičenih do brezplačnih in cenejših obrokov (kot približek za družbeno-ekonomski položaj) in Academic Performance Index (API), merilo za akademsko uspešnost šol, ki temelji na ocenah na ravni zveznih držav za povzetek uspešnosti učencev na različnih vsebinskih področjih v enoten indeks, ki sega od 200 do 1000. Vključili smo tudi poročila ravnateljev iz SHP o navzočnosti programa za preprečevanje ustrahovanja (»Ali imate na šoli program za preprečevanje ustrahovanja?«, 1 = da, 0 = ne).

Analitična strategija

Tako v SHP kot v CHKS je v letih 2011–2013 sodelovalo skupaj 154 šol; 96 jih je imelo ustrezne podatke CSCS za skupaj 3756 učiteljev na teh šolah (čeprav so uporabljali multiplo imputiranje za manjkajoče podatke, se velikost vzorcev za opisno statistiko in modele razlikuje od skupne velikosti vzorca zaradi manjkajočih podatkov pri vseh spremenljivkah). Na šole je bilo vpisanih od 106 do 4540 učencev ($M = 1814$, $SD = 659$). Na 53 % šol je več kot 50 % učencev upravičenih do brezplačnih in cenejših obrokov. Devet odstotkov učiteljev je delalo na šoli manj kot eno leto, 28 % jih je delalo od 1 do 5 let, 26 % od 6 do 10 let in 37 % deset let ali več. Večina učiteljev v našem vzorcu je bilo belcev (74 %), druga največja rasna/etnična skupina pa je bila hispanska oziroma latinska (11 %). Rasna sestava analiziranega vzorca je reprezentativna za celoten vzorec učiteljev, ki so izpolnili CSCS med letoma 2011 in 2013.

Leta dela in brezplačni in cenejši obroki so bili nasprotno šifrirani, da bi poenostavili interpretacijo, zveznim spremenljivkam (leta dela in varnost na šoli) pa smo določili srednjo vrednost ($M = 2,73$ oziroma $M = -0,15$).

Iterativno smo prilagodili večstopenjske modele z ukazom *meologit*, da bi upravičili kategorialno naravo spremenljivke izida Stata MP 13 (Rabe-Hesketh in Skrondal, 2012). Uporabili smo večstopenjske analize, da bi upravičili gnezdasto naravo podatkov ter testirali povezave med šolskimi politikami, usmerjenimi v SOGI, in ocene varnosti na šoli, o katerih so poročali učitelji, s težavami z medvrstniškim nasiljem (Raudenbush in Byrk, 2002). Najprej smo ocenili brezpogojni model, da bi ocenili stopnjo variance, ki jo razložimo z razlikami med šolami (intraklasna korelacija – ICC). Nato smo izvedli pogojni model, vključno s kazalci na ravni učiteljev (tj. kovariance, ki upoštevajo demografske podatke učiteljev in dojemanje varnosti in izvajanja na šoli, kot jo zaznavajo učitelji; slika 1, pot A), temu pa je sledil model, ki je vključeval kazalce na ravni šole (tj. točke, povezane s politikami, usmerjenimi v SOGI; slika 1, pot B). Nazadnje smo opredelili model, ki je vključeval navzkrižno interakcijo med sumarnim merilom SOGI in lestvico varnosti na šolah (slika 1, pot C).

Da bi ugotovili, ali so posamezne politike, usmerjene v SOGI, najtesneje povezane z učiteljskim zaznavanjem težav z medvrstniškim nasiljem, smo v nadaljnjih analizah testirali popolni model z navzkrižno interakcijo posebej za vsako politiko, usmerjeno v SOGI. Enostavne analize naklona so bile izvedene z robnim ukazom v Stati, da bi razčlenili pomemben učinek interakcije (Preacher, Curran in Bauer, 2006), naklon varnosti na šolah pa je bil ocenjen za vsako stopnjo politik, usmerjenih v SOGI. Ker se rezultati ne razlikujejo bistveno od logističnih analiz, za lažjo interpretacijo ilustriramo in poročamo o enostavnih naklonih iz testov linearnega modela.

Manjkajoči podatki so bili določeni kot MAR in pripisani z uporabo postopka večkratne imputacije v Stati (*mi imput*); analiza na podlagi nepopolnih enot bi povzročila izgubo 46 % vzorca (Acocck, 2005; Allison, 2002; Rubin, 1996). Izdelanih je bilo petdeset (50) imputiranih podatkovnih nizov, ki so bili zaradi ponovljivosti pomnoženi na 29.390 (Allison, 2001; McKnight in dr., 2007). Parametre smo ocenili z uporabo ocene največje verjetnosti z robustnimi standardnimi napakami.

Rezultati

O rezultatih za vsak model in za ICC zaznanih težav z ustrahovanjem pri učiteljih poročamo v tabeli 2. Večino variance pri nasilnih težavah (83 %) razložimo z razlikami med učitelji, vendar je videti, da 17 % variance pri težavah z ustrahovanjem pripisujemo razlikam med šolami. To je pomembna uvodna ugotovitev: povedano preprosto imajo nekatere šole večje težave z ustrahovanjem kot druge ne glede na različnost pogledov učiteljev na ustrahovanje na njihovi šoli.

Tabela 2: Večstopenjski model z ordinalnim rezultatom za učitelje in učinki poročil učiteljev, da je medvrstniško nasilje problem, na šolski ravni

	Brezpogojni model OR (SE)	Pogojni model s kazalci 1. stopnje OR (SE)	Pogojni model s kazalci 2. stopnje OR (SE)	Popolni model z interakcijami OR (SE)
<i>Kazalci na ravni učiteljev</i>				
Leta dela	—	1,11*** (.03)	1,11*** (.03)	1,12*** (.03)
Rasna/etnična pripadnost	—	1,09 (.09)	1,06 (.09)	1,06 (.09)
Lestvica varnosti na šolah	—	,14*** (.01)	,14*** (.01)	,09*** (.02)
<i>Kazalci na ravni šol</i>				
Program brezplačnih/cenejših obrokov	—	—	1,84 (.62)	2,07* (.73)
Indeks akademske uspešnosti	—	—	1,00 (.00)	1,00 (.00)
Program proti ustrahovanju	—	—	,99 (.21)	1,00 (.21)
Politike, usmerjene v SOGI	—	—	0,96 (.06)	,97 (.06)
Varna šola x politike SOGI	—	—	—	1,13** (.05)
Varianca ostanka	,83 (.16)	,56 (.11)	,52 (.12)	,48 (.11)
ICC	,17 (.03)	—	—	—

* $p \leq ,050$

** $p \leq ,010$

*** $p \leq ,001$

Prva hipoteza, ki smo jo preskusili s pogojnim modelom le s kazalci 2. stopnje, ni bila potrjena: poročila ravnateljcev o politikah, usmerjenih v SOGI, niso bila povezana z zaznavanjem težav z medvrstniškim nasiljem pri učiteljih ($OR = ,99$, $p = ,576$). Poleg tega tudi navzočnost programa proti medvrstniškemu nasilju ni bila povezana s težavami z nasiljem ($OR = 1,00$, $p = ,997$). Poudariti je treba, da tudi poročilo ravnateljcev – niti o politikah, usmerjenih v SOGI, niti o navzočnosti programov proti nasilju – ni bilo sorazmerno z učiteljskim zaznavanjem težav z nasiljem ($r = ,04$ oziroma $r = ,01$; glej tabelo 3).

Tabela 3: Korelacijska matrika in opisna statistika za vprašanja, vključena v končni analitični model

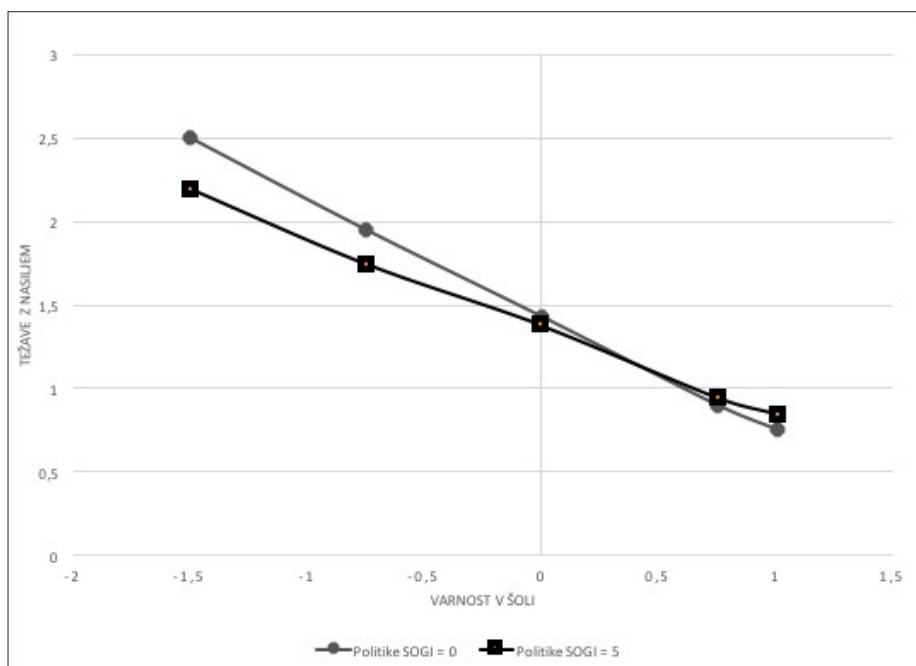
	Težave z nasiljem	Leta dela	Barva kože (bela)	Lestvica varnosti	Politike SOGI	Politika proti nasilju	FRMP	API
Težave z nasiljem	1,000							
Leta dela	-0,050**	1,000						
Barva kože (bela)	-0,010	0,105***	1,000					
Lestvica varnosti	-0,531***	-0,001	0,068***	1,000				
Politike SOGI	0,042*	-0,017	0,024	-0,064***	1,000			
Politika proti nasilju	0,011	0,072***	0,065***	0,078***	-0,027	1,000		
Program brezplačnega oz. cenejšega obroka	0,157***	-0,055**	-0,120***	-0,460***	-0,031	-0,020	1,000	
Indeks akademske uspešnosti	-0,218***	0,070***	0,124***	0,547***	-0,133***	0,197***	-0,789***	1,000
Srednja vrednost (%)	1,45	2,73	—	-,15	3,55	72,39	45,39	794,27
SD	,77	1,29	—	,77	1,31	—	—	82,10
n	3.408	3.418	3.398	3.445	3.756	3.756	2.417	3.634

Težave z nasiljem (0 = nepomembna težava, 3 = resna težava). Lestvica varnosti, sestavljena s standardiziranimi rezultati z in obratno kodirana (-3,16 = šola je nevarna, 1,01 = šola je varna). Strategija za preprečevanje nasilja je prikazana kot odstotek ravnateljev, ki potrjujejo, da šola izvaja politiko. Program brezplačnih/cenejših obrokov je prikazan kot povprečen odstotek upravičenih učencev na šolah. Indeks akademske uspešnosti (API) meri akademsko uspešnost šole, ki sega od 200 (nizka) do 1000 (visoka). Srednje vrednosti, standardni odkloni in *ns* temeljijo na podatkih pred imputacijo, zato se vzorci razlikujejo po velikosti.

V skladu z našo drugo hipotezo, ki smo jo preskusili s pogojnim modelom le s kazalci 1. stopnje, je bila varnost na šoli povezana s težavami z medvrstniškim nasiljem. Glavni učinek kaže manjšo verjetnost poročanja, da je nasilje težava, pri višjih stopnjah varnosti na šoli ($OR = ,14$, $p \leq ,001$). Poleg tega je bilo manjše število let učiteljskega dela povezano z večjo možnostjo, da učitelji nasilje zaznavajo kot težavo ($OR = 1,11$, $p \leq ,001$).

Za testiranje tretje hipoteze smo zmodelirali interakcijo med politikami, usmerjenimi v SOGI, o katerih so poročali ravnatelji, in varnostjo na šoli, o kateri so poročali učitelji. Interakcija je bila statistično značilna ($OR = 1,13$, $p = 0,010$; glej tabelo 2). Poleg tega je bila na šolah z manjšim deležem učencev, ki so upravičeni do brezplačnega ali cenejšega obroka, večja verjetnost, da so učitelji poročali o nasilju kot o problemu ($OR = 2,07$, $p = ,042$); vse druge značilne kovariance iz prejšnjih modelov so ostale značilne. Interakcija je prikazana na grafu 1: v skladu

z našo hipotezo je v šolah brez politik, osredinjenih na SOGI, močnejša povezava med varnostjo in medvrstniškim nasiljem. Poleg tega so imele v primerjavi z varnimi šolami nevarne šole manj težav z nasiljem ob navzočnosti vseh petih politik in praks, usmerjenih v SOGI. Preprosto testiranje je pokazalo, da se nakloni za šole brez politik, usmerjenih v SOGI ($b = -.73$, $p \leq .001$), in s petimi politikami, usmerjenimi v SOGI ($b = -.56$, $p \leq .001$), značilno razlikujejo od ničle. Analize kovariance med težavami z nasiljem in varnostjo na šoli kažejo večjo varianco, kadar ni politik in praks, usmerjenih v SOGI ($F = 287,79$, $p \leq .001$).

Interakcija med lestvico varnosti na šoli in politikami, usmerjenimi v SOGI

Nadaljnje analize posameznih politik, usmerjenih v SOGI, so pokazale, da je bila statistično značilna le interakcija med šolsko varnostjo in varnim prostorom za LGBTQ-mladino ($OR = 1,34$, $p = 0,011$). Ti rezultati kažejo na pomen varnih prostorov v kontekstu šolske varnosti, vendar tudi kažejo, da ima lahko navzočnost več politik večji vpliv kot katerakoli posamezna politika sama po sebi.

Razprava

Izkoristili smo edinstveno priložnost za združevanje podatkovnih zbirk, ki se po navadi ne uporabljajo v raziskavah, da bi obravnavali pereče vprašanje o vlogi politik, usmerjenih v SOGI, v povezavi z medvrstniškim nasiljem. Ugotovili smo, da šolske politike in prakse, usmerjene v SOGI, nimajo močnega neodvisnega vpliva na poglede učiteljev na težave z nasiljem na šolah, je pa razmerje med zaznavanjem varnosti na šoli in nasiljem moderirano s politikami, usmerjenimi v SOGI. Pomembno je, da na šolah, kjer te politike najbolj potrebujejo – tistih, ki jih učitelji štejejo za najmanj varne –, poročajo o manjšem nasilju, če je navzočih več politik, usmerjenih v SOGI.

Pomembna uvodna ugotovitev je bila, da učitelji na različnih šolah dojemajo medvrstniško nasilje precej različno (17 % variance je na ravni šol). V raziskovanju izobraževalnega sektorja so variance, višje od 5 %, indikator precejšnjih razlik v šolskem vzdušju in kulturi (Anderman, 2002; Murray in Blitstein, 2003). V takih primerih je verjetneje, da lahko variance na šolah razložimo z vlogo šolskih politik in praks.

Pričakovali smo, da bodo politike in programi, usmerjeni v SOGI, neposredno povezani s poročili učiteljev o medvrstniškem nasilju na šolah, vendar močnega učinka nismo ugotovili. Ta rezultat prinaša razočaranje, zlasti če upoštevamo veliko variabilnost med šolami glede na poročila učiteljev o nasilju. Ena mogočih razlag je, da lahko druge šolske značilnosti, politike ali prakse igrajo močnejšo vlogo pri razlagi razlik med šolami glede dojetanja medvrstniškega nasilja pri učiteljih (najmočnejša korelacija na ravni šole je bil zlasti delež učencev, ki so prejeli brezplačne ali cenejše obroke). Drugič, rezultati so morda posledica skupne variance metod (Podsakoff in dr., 2003), saj so bile mere, o katerih so poročali učitelji, na splošno močnejše povezane s poročili učiteljev o nasilju kot mere iz podatkov uprave ali poročil ravnateljev. Poleg tega več študij, ki se osredinjajo le na posamezna poročila učencev (ne upoštevajo razlik med šolami), ugotovi trdne povezave med politikami, usmerjenimi v SOGI, in poročili o nižji stopnji medvrstniškega nasilja (Black in dr., 2012; Chesir-Teran in Hughes, 2009; Goodenow in dr., 2006). Morda so te povezave močnejše, ker upoštevajo raznolikost učencev in njihove osebne izkušnje z nasiljem: vidne politike, usmerjene v SOGI, so lahko posebej pomembne za učence, ki so žrtve nasilja. Nasprotno pa se je naša študija opirala na splošno oceno učiteljev o medvrstniškem nasilju na šolah – ta pa morda ne zazna tega, kar poročajo posamezni učenci (Bradshaw, Sawyer in O'Brennan, 2007).

Izvedli smo dodatne analize za vsako politiko, usmerjeno v SOGI, zlasti zato, da bi odkrili morebitne razlike med njimi. Rezultati so pokazali, da so varni prostori za LGBT-učence povezani z redkejšim poročanjem učiteljev o težavah z nasiljem, ko so učitelji ocenili, da šole niso varne, vendar učinek ni bil tako močan kot vsota vseh petih politik, kar kaže, da na težave z nasiljem najbolj vpliva kombinacija več politik. Na splošno se naši rezultati ujemajo z obsežnimi raziskavami, ki kažejo, da politike

in prakse, usmerjene v SOGI, vplivajo na številne pozitivne rezultate, vključno s stopnjo medvrstniškega nasilja (Kosciw in dr., 2014; O'Shaughnessy in dr., 2004). Te študije kažejo, da so politike in prakse, usmerjene v SOGI, pomembne ne le za učence LGBTQ, temveč za vse učence na šolah, kjer jih izvajajo (npr. Poteat in dr., 2013; 2014).

Naša študija prispeva k tem raziskavam v več pogledih. Pomeni pomemben premik k razširjanju poudarka onkraj skoraj izključne usmerjenosti v izkušnje učencev in vključuje perspektive učiteljev: upoštevali smo poglede več kot 3700 učiteljev v zvezi z medvrstniškim nasiljem in varnostjo na šolah v povezavi s podatki o politikah in praksah, usmerjenih v SOGI, o katerih so neodvisno poročali ravnatelji šol. Raziskave o nasilju in varnosti na šolah so bile tipično usmerjene k posameznim učencem namesto k proučevanju vzdušja v instituciji ali na šoli, zato se prizadevanja za izboljšanje izkušenj učencev logično osredinjajo na spreminjanje zaznavanja, vedenja ali izkušenj učečih se. Takšen poudarek na učencih pa lahko povzroči, da odgovornost za osebno varnost pripišemo posameznemu učencu namesto šoli in njenemu osebju – nehote lahko za nevarno vzdušje na šoli krivimo žrtve. Dejansko obstajajo anekdotična poročila, ki se skladajo s to trditvijo (Human Rights Watch, 2001). Strategije, usmerjene k učencem, lahko odvrnejo pozornost od odgovornosti šol za zagotavljanje varnosti vseh učencev.

Naši rezultati lahko pomagajo osvetliti nasprotujoče si in protiintuitivne ugotovitve prejšnjih študij. V eni od študij o kalifornijskih šolah so bila poročila učencev o politikah, usmerjenih v SOGI, povezana z več (namesto manj) nasilja (Russell in McGuire, 2008), v drugi študiji o kalifornijskih učencih pa so ugotovili, da so politike, usmerjene v SOGI, povezane z manjšo (namesto večjo) varnostjo (Toomey in dr., 2012). Te študije so morda zajele šole v različnih fazah uvajanja sprememb, ki so bile usmerjene v SOGI, ali drugih sprememb na šolah, rezultate pa lahko razložimo z uvajanjem politik ali praks, usmerjenih v SOGI, na šolah, ki imajo z nasiljem več težav. Naša študija, ki temelji na obsežnejših podatkih, zbranih iz neodvisnih virov, vendar z istih šol, kaže, da je sprejetje več programov in praks, usmerjenih v SOGI, lahko najbolj koristno za šole, ki so najmanj varne ali kjer te programe in prakse najbolj potrebujejo. Najboljši način za obvladovanje takšnih kompleksnosti bodo obsežne študije na več mestih, ki spremljajo spremembe v šolskih politikah in perspektivah učiteljev ter izkušnje učencev v daljšem času.

Omejitve

SHP ponuja edinstvene podatke o šolskih politikah in praksah, usmerjenih v SOGI, CSCS pa ne vsebuje nikakršnih vprašanj, specifičnih za politike ali prakse, usmerjene v SOGI, ali izkušnje LGBTQ-učencev. Idealno bi bilo, če bi lahko učitelji posebej merili spremenljivke v zvezi s politikami in praksami SOGI, vključno z diskriminacijskim ali proti-LGBTQ-nasiljem, ter kazalce ozračja za LGBTQ-učence.

Politike in prakse, usmerjene v SOGI, so lahko jasno povezane z LGBTQ-učenci; dejansko večina raziskav o takih programih in praksah temelji na vzorcih, name-njenih LGBTQ-učencem (npr. Kosciw in dr., 2014; Russell in McGuire, 2008; Toomey in dr., 2012). Prihodnje študije bi lahko povezale informacije o ukrepih in politikah uprav s poročili učencev in njihovimi izkušnjami medvrstniškega nasilja; take študi-je bi morale v idealnem primeru vključevati tako merjenje nasilja, uperjenega proti LGBTQ, kot pogostnost identitete LGBTQ pri učencih.

Enkratne vire podatkov smo strateško kombinirali, vendar pa je bil vsak od njih omejen, kar je tipičen izziv pri analiziranju sekundarnih podatkov (Russell in Matthews, 2011). Prvič, kombinirani vzorec je zajemal 96 šol in več kot 3700 učiteljev, vendar pa so se ankete med ravnatelji (SHP) in učitelji (CSCS) prekrivale le 62-odstotno. Tehnična poročila opozarjajo na nizko odzivno stopnjo med učitelji (obstajajo nekatere šole s podatki za SHP, za katere podatkov o učiteljih ni na voljo, čeprav je šola sodelovala v CHKS; glej Austin in Bailey, 2008). Tako je ta zasnova nekaj novega in vključuje nenavadno velik vzorec učiteljev, vendar pomeni le maj-hen delež javnih šol in učiteljev v Kaliforniji. Druga omejitev se nanaša na merjenje: opirali smo se na merjenje enega samega problema, tj. medvrstniškega nasilja v šolah, lestvica, ki smo jo uporabili za merjenje šolske varnosti, pa temelji na razpo-ložljivih točkah v anketi in ni bila potrjena v drugih študijah. Tretjič, meritev politik in praks, usmerjenih v SOGI, o katerih so poročali ravnatelji, preprosto nakazuje prisotnost ali odsotnost vsake od politik ali praks, zato nimamo dodatnih informa-cij o njihovem izvajanju. Tako ne moremo razlikovati med šolami, v katerih so poli-tike obelodanjene, se aktivno promovirajo in/ali izvajajo, in tistimi, ki jih preprosto sprejme vodstveni organ, nato pa jih zanemarijo. Poleg tega ne moremo izključiti večje verjetnosti, da so ravnatelji v naši študiji poročali o politikah in praksah, usmerjenih v SOGI, samo zaradi resničnih ali zaznanih težav z nasiljem v šolah.

Prav tako smo ugotovili, da so štirje od 96 šolskih ravnateljev poročali, da njihova šola ni »prepovedala nadlegovanja na podlagi zaznane ali dejanske spol-ne usmerjenosti ali spolne identitete učenca«, čeprav je Kalifornija pred več kot desetletjem sprejela zakon (AB537, Zakon o varnosti učencev in preprečevanju nasilja iz leta 2000), ki na državni ravni vzpostavlja nediskriminacijo v izobraževa-nju, ki temelji na dejanski ali domnevni spolni usmerjenosti ter spolni identiteti ali izražanju. V prihodnjih študijah bi lahko raziskovali varnostno ozračje na šolah, kjer so ravnatelji navajali, da njihove politike niso skladne z državnimi zakoni (v našem primeru smo podatke analizirali ponovno, pri čemer smo te štiri šole izpustili, da bi zagotovili, da povezave, ki smo jih odkrili, niso bile posledica teh nenavadnih primerov; rezultati so bili nespremenjeni).

In nazadnje, podatki, ki smo jih uporabili, so bili zbrani med letoma 2010 in 2013; čeprav gre za sorazmerno nove vire podatkov, pa je bil tempo družbenih sprememb v zvezi z vprašanji SOGI dramatičen in zna biti, da je v zadnjih letih prišlo do sprememb v številu politik in praks, usmerjenih v SOGI, tako v kalifornij-skih šolah kot drugod v ZDA in svetu. Na primer, leta 2011 je Kalifornija sprejela Zakon o pravičnem, natančnem, vključujočem in spoštljivem izobraževanju (FAIR);

zakon ureja vključevanje političnih, ekonomskih in družbenih prispevkov LGBTQ-posameznikov v učbenike in učne načrte družbenih ved v kalifornijskih javnih šolah. Mogoče je, da bo že čez pet let več šol v Kaliforniji izvajalo politike, usmerjene v SOGI.

Sklep

Prizadevanja za zmanjševanje nadlegovanja in medvrstniškega nasilja v ameriških šolah z uporabo sistemskih strategij so se začela uveljavljati pred desetletjem. Izrecno zaščito LGBTQ-učencem na javnih šolah sta predvidela predloga dveh zveznih zakonov ZDA, ki pa nista bila sprejeta: Zakon za izboljšanje varnosti v šolah (SSIA) iz leta 2007 in Zakon o nediskriminaciji učencev (SNDA) iz leta 2011 (SSIA, 2013; SNDA, 2013). Te zvezne politike bi vzpostavile našete politike za nediskriminacijo in proti nasilju za učence po vsej državi. Čeprav naša študija skupaj z drugimi (Russell & McGuire, 2008) kaže, da lahko tako široke politike le posredno vplivajo na nasilje na šolah, pa ponujajo kontekst za izvajanje drugih strategij za varnost na šolah, ki neposredno vplivajo na vzdušje na šoli in dobro počutje učencev. Naša študija skupaj z drugimi kaže, da so strukturni pogoji na šolah pomembni za zmanjševanje medvrstniškega nasilja, in poudarja pomen prizadevanj za zagotavljanje in izvajanje enakovrednega učnega okolja za vse učence.

Prevod: Polona Glavan

Literatura

- ACOCK, ALAN C. (2005): Working with Missing Values. *Journal of Marriage and Family* 67: 1012–1028.
- AKAIKE, HIROTUGU (1974): A New Look at the Statistical Model Identification. *IEEE Transactions of Automatic Control* 19(6): 716–723.
- ALLISON, PAUL D. (2001): *Missing Data*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- ANDERMAN ERIC M. (2002): School Effects on Psychological Outcomes during Adolescence. *Journal of Educational Psychology* 94(4): 795–809.
- BERKOWITZ, RUTH IN RAMI BENBENISHTY (2012): Perceptions of Teachers' Support, Safety, and Absence from School because of Fear among Victimised, Bullies, and Bully-Victims. *American Journal of Orthopsychiatry* 82(1): 67–74.
- BLACK, WHITNEY W., ALICIA L. FEDEWA IN KIRSTEN A. GONZALEZ (2012): Effects of "Safe School" Programs and Policies on the Social Climate for Sexual-Minority Youth: A Review of the Literature. *Journal of LGBT Youth* 9(4): 321–339.
- BRADSHAW, CATHERINE P., ANNE L. SAWYER IN LINDSEY M. O'BRENNAN (2007): Bullying and Peer Victimization at School: Perceptual Differences between Students and School Staff. *School Psychology Review* 36(3): 361–382.

- BRADSHAW, CATHERINE P., TRACY EVIAN WAASDORP, LINDSEY M. O'BRENNAN IN MICHAELA GULEMETOVA (2013): Teachers' and Education Support Professionals' Perspectives on Bullying and Prevention: Findings from a National Education Association Study. *School Psychology Review* 42(3): 280–297.
- BRENER, NANCY D., ZEWDITU DEMISSIE, TIM MCMANUS, SHARI L. SHANKLIN, BARBARA QUEEN IN LAURA KANN (2013): *School Health Profiles 2012: Characteristics of Health Programs among Secondary Schools*. Atlanta, GA: Centers for Disease Control and Prevention.
- CHESIR-TERAN, DANIEL (2003): Conceptualizing and Assessing Heterosexism in High Schools: A Setting-Level approach. *American Journal of Community Psychology* 31(3–4): 267–279.
- CHESIR-TERAN, DANIEL IN DIANE HUGHES (2009): Heterosexism in High School and Victimization among Lesbian, Gay, Bisexual, and Questioning Students. *Journal of Youth and Adolescence* 38(7): 963–975.
- COLLIER, KATE L., GABRIËL VAN BEUSEKOM, HENNY M. W. BOS IN THEO G. M. SANDFORT (2013): Sexual Orientation and Gender Identity/Expression Related Peer Victimization in Adolescence: A Systematic Review of Associated Psychosocial and Health Outcomes. *The Journal of Sex Research* 50 (3–4): 299–317.
- CORTES, KHAERANNISA IN BECKY KOCHENDERFER-LADD (2014): To Tell or Not to Tell: What Influences Children's Decisions to Report Bullying to Their Teachers? *School Psychology Quarterly* 29(3): 336–348.
- ESPELAGE, DOROTHY L., SABINA K. LOW IN SHANE R. JIMERSON (2014): Understanding School Climate, Aggression, Peer Victimization, and Bully Perpetration: Contemporary Science, Practice, and Policy. *School Psychology Quarterly* 29(3): 233–237.
- ESPELAGE, DOROTHY L., JOSHUA R. POLANIN IN SABINA K. LOW (2014): Teacher and Staff Perceptions of School Environment as Predictors of Student Aggression, Victimization, and Willingness to Intervene in Bullying Situations. *School Psychology Quarterly* 29(3): 287–305.
- GAGE, NICHOLAS A., DEBRA A. PRYKANOWSKI IN ALVIN LARSON (2014): School Climate and Bullying Victimization: A Latent Class Growth Model Analysis. *School Psychology Quarterly* 29(3): 256–271.
- GLEW, GWEN M., MING-YU FAN, WAYNE KATON IN FREDERICK P. RIVARA (2007): Bullying and School Safety. *The Journal of Pediatrics* 152(1): 123–128.
- GLSEN IN HARRIS INTERACTIVE (2008): *The Principal's Perspective: School Safety, Bullying and Harassment, a Survey of Public School Principals*. New York: GLSEN.
- GOODENOW, CAROL, LAURA SZALACHA IN KIM WESTHEIMER (2006): School Support Groups, Other School Factors, and the Safety of Sexual Minority Adolescents. *Psychology in the Schools* 43: 573–589.
- GREGORY, ANNE, DEWEY CORNELL, XITAO FAN, PETER SHERAS, TSE-HUA SHIH IN FRANCIS HUANG (2010): Authoritative School Discipline: High School Practices Associated with Lower Bullying and Victimization. *Journal of Educational Psychology* 102(2): 483–496.
- GREYTAK, EMILY A., JOSEPH G. KOSCIW, MADELYN J. BOESEN (2013): Educating the Educator: Creating Supportive School Personnel through Professional Development. *Journal of School Violence* 12(1): 80–97.

- HATZENBUEHLER, MARK L. IN KATHERINE M. KEYES (2013): Inclusive Anti-Bullying Policies and Reduced Risk of Suicide Attempts in Lesbian and Gay Youth. *Journal of Adolescent Health* 53(1): S21–S26.
- HECK, NICHOLAS C., ANNESA FLENTJE IN BRYAN N. COCHRAN (2011): Offsetting Risks: High School Gay-Straight Alliances and Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender (LGBT) Youth. *School Psychology Quarterly* 26: 161–174.
- HIRSCHSTEIN, MIRIAM K., LEIHUA VAN SCHOIACK EDSTROM, KARIN S. FREY, JENNIE L. SNELL IN ELIZABETH P. MACKENZIE (2007): Walking the Talk in Bullying Prevention: Teacher Implementation Variables Related to Initial Impact of the Steps to Respect program. *School Psychology Review* 36: 3–21.
- HOLT, MELISSA K. IN MELISSA A. KEYES (2004): Teachers' Attitudes toward Bullying. V *Bullying in American Schools: A Social-Ecological Perspective on Prevention and Intervention*, D. Espelage in S. M. Swearer (ur.), 121–140. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- HONG, JUN SUNG IN DOROTHY L. ESPELAGE (2012): A Review of Research on Bullying and Peer Victimization in School: An Ecological System Analysis. *Aggression and Violent Behavior* 17(4): 311–322.
- HORN, STACEY S., JOSEPH G. KOSCIW IN STEPHEN T. RUSSELL (2009): New Research on Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Youth: Studying Lives in Context. *Journal of Youth and Adolescence* 38: 863–866.
- HORN, STACEY S. IN LAURA A. SZALACHA (2009): School Differences in Heterosexual Students' Attitudes about Homosexuality and Prejudice Based on Sexual Orientation. *European Journal of Developmental Sciences* 3: 66–81.
- HORN, STACEY S. IN STACEY SULLIVAN (2012): Addressing Anti-LGBT Bias in Schools: Changing Educators' Knowledge, Beliefs, and Behaviours through Professional Development. Paper presented at the *American Educational Research Association Annual Meeting*. Vancouver, BC.
- HUMAN RIGHTS WATCH (2001): *Hatred in the Hallways: Violence and Discrimination against Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Students in U.S. Schools*. New York: Human Rights Watch.
- KASEN, STEPHANIE, KATHY BERENSON, PATRICIA COHEN IN JEFFREY G. JOHNSON (2004): The Effects of School Climate on Change in Aggressive and Other Behaviors Related to Bullying. V *Bullying in American Schools: A Social-Ecological Perspective on Prevention and Intervention*, D. Espelage in S. M. Swearer (ur.), 187–210. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- KOSCIW, JOSEPH, G., EMILY A. GREYTAK, NEAL A. PALMER IN MADELYN J. BOESEN (2014): *The 2013 National School Climate Survey: The Experiences of Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Youth in Our Nation's Schools*. New York: GLSEN.
- LIPKIN, ARTHUR (1999): *Understanding Homosexuality, Changing Schools*. Boulder, CO: Westview Press.
- LOW, SABINA, MARK J. VAN RYZIN, ERIC C. BROWN, BRIAN H. SMITH IN KEVIN P. HAGGERTY (2014): Engagement Matters: Lessons from Assessing Classroom Implementation of Steps to Respect: A Bullying Prevention Program over a One-Year Period. *Prevention Science* 15: 165–176.
- LOW, SABINA IN MARK J. VAN RYZIN (2014): The Moderating Effects of School Climate on Bullying Prevention Efforts. *School Psychology Quarterly* 29: 306–319.

- MCKNIGHT, PATRICK E., KATHERINE M. MCKNIGHT, SOURAYA SIDANI IN AURELIO JOSÉ FIGUEREDO (2007): *Missing Data: A Gentle Introduction*. New York, NY: Guilford Press.
- MIGLIACCIO, TODD (2015): Teacher Engagement with Bullying: Managing an Identity within a School. *Sociological Spectrum* 35: 84–108.
- MURRAY, DAVID M. IN JONATHAN L. BLITSTEIN (2003): Methods to Reduce the Impact of Intraclass Correlation in Group-Randomized Trials. *Evaluation Review* 27: 79–103.
- O'SHAUGHNESSY, MOLLY, STEPHEN RUSSELL, KATHERINE HECK, CHRISTOPHER CALHOUN IN CAROLYN LAUB (2004): *Safe Place to Learn: Consequences of Harassment Based on Actual or Perceived Sexual Orientation and Gender Non-conformity and Steps for Making Schools Safer*. San Francisco, CA: California Safe Schools Coalition.
- OLDENBURG, BEAU, MARIJTJE VAN DUIJN, MIRANDA SENTSE, GIJS HUIJSING, ROZEMARIJN VAN DER PLOEG, CHRISTINA SALMIVALLI IN RENÉ VEENSTRA (2014): Teacher Characteristics and Peer Victimization in Elementary Schools: A Classroom-Level Perspective. *Journal of Abnormal Child Psychology* 43: 33–34.
- PODSAKOFF, PHILIP M., SCOTT B. MACKENZIE, JEONG-YEON LEE IN NATHAN P. PODSAKOFF (2003): Common Method Biases in Behavioral Research: A Critical Review of the Literature and Recommended Remedies. *Journal of Applied Psychology* 88(5): 879–903.
- POTEAT, PAUL (2008): Contextual and Moderating Effects of the Peer Group Climate on Use of Homophobic Epithets. *School Psychology Review* 37: 188–201.
- POTEAT, PAUL, KATERINA O. SINCLAIR, CRAIG D. DIGIOVANNI, BRIAN W. KOENIG IN STEPHEN T. RUSSEL (2013): Gay–Straight Alliances are Associated with Student Health: A Multischool Comparison of LGBTQ and Heterosexual Youth. *Journal of Research on Adolescence* 23: 319–330.
- POTEAT, PAUL V., HIROKAZU YOSHIKAWA, JEREL P. CALZO, MARY L. GRAY, CRAIG D. DIGIOVANNI, ARTHUR LIPKIN, ADRIENNE MUNDY-SHEPARD, JEFF PERROTTI, JILLIAN R. SCHEER IN MATHEW P. SHAW (2014): Contextualizing Gay–Straight Alliances: Student, Advisor, and Structural Factors Related to Positive Youth Development among Members. *Child Development* 86(1): 176–193.
- PREACHER, KRISTOPHER J., PATRICK J. CURRAN IN DANIEL J. BAUER (2006): Computational Tools for Probing Interaction Effects in Multiple Linear Regression, Multilevel Modeling, and Latent Curve Analysis. *Journal of Educational and Behavioral Statistics* 31: 437–448.
- RABE-HESKETH, SOPHIA IN ANDERS SKRONDAL (2012): *Multilevel and Longitudinal Modeling Using Stata*. College Station, TX: Stata Press.
- RAUDENBUSH, STEPHEN W. IN ANHTONY S. BRYK (2002): *Hierarchical Linear Models: Applications and Data Analysis Methods*. Newbury Park, CA: Sage.
- RIENZO, BARBARA A., JAMES W. BUTTON, JIUNN-JYE SHEU IN YING LI (2006): The Politics of Sexual Orientation Issues in American Schools. *Journal of School Health* 76: 93–97.
- RUBIN, DONALD B. (1996): Multiple Imputation after 18+ Years (with Discussion). *Journal of the American Statistical Association* 91(434): 473–489.
- RUSSEL, STEPHEN T., JOSHUA KOSCIW, STACEY HORN IN ELIZABETH SAEWYC (2010): Safe Schools Policy for LGBTQ Students. *Social Policy Report* 24(4): 1–17.

- RUSSELL, STEPHEN T. IN E. M. MATTHEWS (2011): Using Archival Data to Study Adolescence and Adolescent Development. V *Obtaining and Analyzing Archival Data: Methods and Illustrations*, K. Trzesniewski, M. B. Donnellan in R. E. Lucas (ur.), 163–176. Washington, DC: APA Books.
- RUSSELL, STEPHEN T., CAITLIN RYAN, RUSSELL B. TOOMEY, RAFAEL M. DIAZ IN JORGE SANCHEZ (2011): Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender Adolescent School Victimization: Implications for Young Adult Health and Adjustment. *Journal of School Health* 81: 223–230.
- RUSSELL, STEPHEN T. IN JENIFER K. MCGUIRE (2008): The School Climate for Lesbian, Gay, Bisexual, and Transgender (LGBT) Students. V *Toward Positive Youth Development: Transforming Schools and Community Programs*, M. Shinn in H. Yoshikawa (ur.), 133–149. New York: Oxford University Press.
- RUSSELL, STEPHEN T., HINDA SEIF IN NHAN L. TRUONG (2001): School Outcomes of Sexual Minority Youth in the United States: Evidence from a National Study. *Journal of Adolescence* 24: 111–127.
- RUSSELL, STEPHEN T., KATERINA O. SINCLAIR, V. PAUL POTEAT IN BRIAN W. KOENIG (2012): Adolescent Health and Harassment Based on Discriminatory Bias. *American Journal of Public Health* 102: 493–495.
- SAEWYC, ELIZABETH, CHIAKI KONISHI, HILLARY A. ROSE IN YUKKO HOMMA (2014): School-Based Strategies to Reduce Suicidal Ideation, Suicide Attempts, and Discrimination among Sexual Minority and Heterosexual Adolescents in Western Canada. *International Journal of Child, Youth and Family Studies* 5(1): 89–112.
- SAFE SCHOOLS IMPROVEMENT ACT OF 2007, H.R. 3132, 110th Congress (2007–2008).
- SAFE SCHOOLS IMPROVEMENT ACT OF 2013, S. 403, 113th Congress (2013–2014).
- SANDOVAL, JONATHAN, MELINDA D. LONDON IN TONI REY (1994): Status of Suicide Prevention in California Schools. *Death Studies* 18(6): 595–608.
- SAWYER, RICHARD J., J. DAVIDSON PORTER, THOMAS C. LEHMAN, CLINTON ANDERSON IN KAREN M. ANDERSON (2006): Education and Training Needs of School Staff Relevant to Preventing Risk Behaviors and Promoting Health Behaviors Among Gay, Lesbian, Bisexual, and Questioning Youth. *Journal of HIV/AIDS Prevention in Children and Youth* 7: 55–73.
- SINCLAIR, KATERINA O., SHERI BAUMAN, PAUL POTEAT, BRIAN KOENIG IN STEPHEN T. RUSSELL (2012): Cyber and Bias-based Harassment: Associations With Academic, Substance Use, and Mental Health Problems. *Journal of Adolescent Health* 50: 521–523.
- SRABSTEIN, JORGE IN THOMAS PIAZZA (2008): Public Health, Safety, and Educational Risks Associated with Bullying Behaviors in American Adolescents. *International Journal of Adolescent Medicine and Health* 20(2): 223–233.
- STUDENT NON-DISCRIMINATION ACT OF 2011, H.R.998, 112th Congress (2011–2012).
- STUDENT NON-DISCRIMINATION ACT OF 2013, H.R.1652, 113th Congress (2013–2014).
- SZALACHA, LAURA A. (2003): Safer Sexual Diversity Climates: Lessons Learned from an Evaluation of Massachusetts Safe Schools Program for Gay and Lesbian Students. *American Journal of Education* 110: 58–88.
- TOOMEY, RUSSELL B., JENIFER K. MCGUIRE IN STEPHEN T. RUSSELL (2012): Heteronormativity, School Climates, and Safety for Gender Nonconforming Students. *Journal of Adolescence* 35: 187–196.

- TOOMEY, RUSSELL B. IN STEPHEN T. RUSSELL (2013): Gay-Straight Alliances, Social Justice Involvement, and School Victimization of Lesbian, Gay, Bisexual, and Queer Youth: Implications for School Well-being and Future Civic Engagement. *Youth and Society* 45: 500–522.
- TOOMEY, RUSSELL B., CAITLIN RYAN, RAFAEL M. DIAZ IN STEPHEN T. RUSSELL (2011): High School Gay–Straight Alliances (GSAs) and Young Adult Well-being: An examination of GSA Presence, Participation, and Perceived Effectiveness. *Applied Developmental Science* 15(4): 175–185.
- TROOP-GORDON, WENDY IN GARY W. LADD (2015): Teachers' Victimization-Related Beliefs and Strategies: Associations with Students' Aggressive Behavior and Peer Victimization. *Journal of Abnormal Child Psychology* 43: 45–60.
- TTOFI, MARIA M. IN DAVID P. FARRINGTON (2010): Effectiveness of School-Based Programs to Reduce Bullying: A Systematic and Meta-analytic Review. *Journal of Experimental Criminology* 7: 27–56.
- TURNER, ISOBEL, KATHERINE J. REYNOLDS, EUNRO LEE, EMINA SUBASIC IN DAVID BROMHEAD (2014): Well-being, School Climate, and the Social Identity Process: A Latent Growth Model Study of Bullying Perpetration and Peer Victimization. *School Psychology Quarterly* 29: 320–335.
- YOON, JINA IN SHERI BAUMAN (2014): Teachers: A Critical but Overlooked Component of Bullying Prevention and Intervention. *Theory Into Practice* 53: 308–314.